

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΕΒ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Στο παρόν υπόμνημα παρατίθενται σε συνοπτική μορφή τα πλέον κρίσιμα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αίτημα την άμεση ανταπόκριση του Υπουργείου. Η αντιμετώπιση της βαθιάς κρίσης που βιώνουμε δεν αφήνει άλλα περιθώρια για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στην εφαρμογή νόμων και στη διευθέτηση θεμάτων που έχουν ως κύριο στόχο να ανακόψουν το κύμα της ανεργίας και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων – να στηρίξουν δηλαδή την εθνική προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας.

1. Διαχείριση της Κρίσης

Όπως έχουμε επαναλάβει σε διαδοχικές πολιτικές ηγεσίες, το Υπουργείο Εργασίας έχει μεν αρμοδιότητα να ρυθμίζει τα θέματα της αγοράς εργασίας, έχει όμως και την υποχρέωση να συνομιλεί και να ακούει την άποψη των κοινωνικών εταίρων. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο σε περίοδο παρατεταμένης κρίσης όπως η σημερινή, στην οποία θα έπρεπε να υπάρχει τακτική συνάντηση τουλάχιστον κάθε μήνα για τα θέματα που προκύπτουν. Θα είχαν, έτσι, αποφευχθεί προβλήματα όπως αυτό για τη δήθεν κατάργηση των ΣΣΕ, ενώ ταυτόχρονα θα μπορούσαν να βρεθούν αποτελεσματικές λύσεις και σε άλλα κρίσιμα ζητήματα όπως είναι οι αποτελεσματικές ενεργές πολιτικές απασχόλησης.

Ζητούμε να καθιερώσετε μια τέτοια συνάντηση εργασίας με ατζέντα που να έχει συμφωνηθεί λίγες ημέρες πριν, τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.

2. Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα (ΒΑΕ)

Υπάρχει έντονη δυσαρέσκεια στο σύνολο του επιχειρηματικού κόσμου για το γεγονός ότι επί δεκαετίες το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης συντηρεί ένα καθεστώς που αποδεικνύεται από τους πιο ισχυρούς πυλώνες του πελατειακού κράτους.

Καμία από τις 4 επιστημονικές επιτροπές για τα ΒΑΕ που έχουν συγκροτηθεί από το 2003 μέχρι σήμερα δεν έχει καταφέρει να καταλήξει σε συμπεράσματα που να στηρίζονται σε επιστημονικές και τεχνοκρατικές κρίσεις.

Όπως σας έχουμε εκθέσει αναλυτικά τόσο με την υπ. αριθ. 8095 / 8.7.2011 επιστολή μας, όσο και μέσω της συμμετοχής μας στην Επιτροπή Κρίσεως για τα ΒΑΕ, πρώτιστο μέλημα του Υπουργείου Εργασίας και κοινός στόχος πολιτείας-επιχειρήσεων - εργαζομένων πρέπει να είναι η δημιουργία περιβάλλοντος όπου η εργασία παρέχεται με ασφάλεια και συμβάλλει στην ανάπτυξη και στην άνοδο του επιπέδου ζωής γενικότερα.

Προς την κατεύθυνση αυτή απαιτείται να αποσαφηνιστεί η έννοια των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων με αναφορά στην απαραίτητη τεχνική υποστήριξη, μέσω αναλυτικών και επιστημονικά τεκμηριωμένων εισηγήσεων, οι οποίες θα λαμβάνουν υπόψη και θα συνεκτιμούν όλες τις διαστάσεις που περιλαμβάνονται στο ζήτημα των ΒΑΕ: της οικονομικής, της νομικής και της διάστασης της υγείας. Τέλος, θεωρούμε απαραίτητη την εκπόνηση συγκεκριμένων αναλογιστικών μελετών για την εξέταση της οικονομικής διάστασης του θέματος δηλαδή του ύψους του επασφαλίστρου, που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Στη βάση αυτή πιστεύουμε ότι με την τεκμηρίωση που έχει γνωστοποιηθεί σε εμάς δεν δικαιολογείται απολύτως καμία ένταξη νέας κατηγορίας επαγγελμάτων στα ΒΑΕ.

Πρέπει, τέλος, να επισημάνουμε ότι υπάρχουν ακόμη και σήμερα αθρόα αιτήματα πελατειακών ομάδων που θέλουν να ενταχθούν στα ΒΑΕ. Από αυτό τεκμαίρεται ότι το επασφάλιστρο είναι σε σημαντικό βαθμό επιδοτούμενο, πράγμα που ευθέως υπονομεύει την προσπάθεια της ορθολογικής και δίκαιης κατανομής πόρων ώστε η οικονομία μας να καταστεί ανταγωνιστική.

Ζητούμε να ληφθούν υπόψη όλες οι έγγραφες θέσεις και προτάσεις μας που έχουμε καταθέσει στις Επιτροπές Κρίσεως και που σας έχουμε επίσης εκθέσει προφορικά.

3. Υποχρεωτική διαιτησία – Λειτουργία ΟΜΕΔ

Α. Παράσταση ΣΕΒ στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας για υποχρεωτική διαιτησία

Με τον Ν. 3899/2010 άρθ. 16 πραγματοποιήθηκε ένα θετικό βήμα στο θέμα της διοίκησης του ΟΜΕΔ, της επιλογής του σώματος Μεσολαβητών και Διαιτητών και της θητείας τους. Παρόλα αυτά το ισχύον σύστημα διαιτησίας δεν ανταποκρίνεται στη θέση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, σύμφωνα με την οποία καταδικάζεται η διαιτησία που παράγει υποχρεωτικά αποτελέσματα εις βάρος του άλλου μέρους.

Οι διεθνείς συμβάσεις 98 και 154 ΔΟΕ, τις οποίες έχει κυρώσει η Ελλάδα, εγγυώνται τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και γι' αυτό αποδοκιμάζουν την υποχρεωτική διαιτησία, ενώ τον υποχρεωτικό χαρακτήρα του ελληνικού συστήματος έχει καταδικάσει και η «Επιτροπή Εμπειρογνομώνων» του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, η οποία έχει απευθύνει στο παρελθόν δύο απ' ευθείας αιτήσεις προς την ελληνική Κυβέρνηση σχετικά με την υποχρεωτική διαιτησία (το 1999 και το 2000), και έχει ζητήσει με την 2261/2003 απόφαση της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας από την Κυβέρνηση να λάβει μέτρα για να εναρμονίσει τη νομοθεσία της με τις διεθνείς συμβάσεις.

Ο ΣΕΒ προχώρησε ήδη στη διαδικασία αποστολής «επείγουσών παρατηρήσεων» στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας με αίτημα την ευθυγράμμιση του ισχύοντος συστήματος υποχρεωτικής διαιτησίας προς τις διεθνείς συμβάσεις.

Ζητούμε να τροποποιηθεί το άρθρο 14 του Ν. 3899/2010, να καταργηθεί η υποχρεωτική διαιτησία και να διατηρηθεί ο θεσμός σε εθελοντική βάση για να εναρμονισθεί η νομοθεσία μας με τις διεθνείς συμβάσεις.

Β. Διαιτητικές αποφάσεις

Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας του ισχύοντος συστήματος διαιτησίας έχει καταδείξει ότι οι Διαιτητικές Αποφάσεις έχουν δημιουργήσει σοβαρά ζητήματα στρεβλώσεων στην ομαλή λειτουργία των εργασιακών σχέσεων και, κυρίως, επιδείνωσης του μισθολογικού κόστους των επιχειρήσεων, όχι μόνο από αυξήσεις στους βασικούς μισθούς και τα ημερομίσθια χωρίς επαρκή δικαιολόγηση, αλλά κυρίως από τις μη νόμιμες συνεχιζόμενες και αδιάκριτες αυξήσεις στις λοιπές θεσμικές διατάξεις.

Αναλυτικότερα, σας έχουμε εκθέσει τις θέσεις μας με δύο επιστολές (9322/25.10.2011 και 9566/14.11.2011 αντίστοιχα), οι οποίες αναφέρονται ειδικότερα σε δύο διαιτητικές αποφάσεις που είναι αντίθετες στον νόμο και δημιουργούν τα παραπάνω προβλήματα.

Ζητούμε το Υπουργείο να λάβει μέτρα για την εφαρμογή του ισχύοντος εργατικού δικαίου (άρθ. 14 του Ν. 3899/2011), χωρίς παρεκκλίσεις.

4. Υπουργικές Αποφάσεις σε εκκρεμότητα

Με την έκδοση των πρόσφατων Νόμων υπάρχουν διατάξεις και άρθρα, η ενεργοποίηση των οποίων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο έπειτα από την έκδοση σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων. Η κωλυσιεργία, όμως, στην έκδοση των Υπουργικών αποφάσεων στην πράξη αναιρεί την υλοποίηση των διατάξεων που ψηφίζονται. Υπάρχουν μάλιστα εκκρεμείς ΥΑ από τον Ιούλιο του 2010.

Οι κυριότερες από αυτές είναι οι εξής:

- α) Θεσμοθέτηση κάρτας εργασίας (καθορισμός κλάδου, κλάδων, ρύθμιση διαδικασίας για πρόστιμα) (άρθ. 26 Ν. 3996/2011).

Η μη εφαρμογή της ως άνω διάταξης (που όφειλε να είχε γίνει από τα μέσα του 2011, όπως προβλεπόταν στον νόμο) θίγει τις επιχειρήσεις που είναι συνεπείς στην καταβολή των φόρων και των ασφαλιστικών εισφορών και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να επωφεληθούν της έκπτωσης των ασφαλιστικών εισφορών και της ρύθμιση της διαδικασίας των προστίμων.

Η μη εφαρμογή του νόμου θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως παραπλάνηση των συνεπών επιχειρήσεων, οι οποίες προσέβλεπαν στη μείωση του έμμεσου μισθολογικού κόστους για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και είχαν εντάξει στον επιχειρηματικό τους σχεδιασμό τη μείωση αυτή.

- β) Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων διαδικασίας για τη σύναψη συμβάσεων εργασίας για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας μέχρι 24 μηνών από νέους 18-25 ετών (άρθ. 43 Ν 3986/2011), με στόχο τη δημιουργία αυξημένων πιθανοτήτων απασχόλησης σε αυτές τις ηλικίες που ιδιαίτερα πλήττονται από την ανεργία.
- γ) Καταβολή πληρωμών των Ασφαλιστικών Φορέων και είσπραξη ασφαλιστικών εισφορών και ΦΜΥ με πίστωση λογαριασμών πληρωμών τράπεζας ή ΕΛΤΑ (άρθ. 40, Ν. 3863/2010) λαμβανομένων υπόψη και των παρατηρήσεων που σας έχουμε ήδη αποστείλει με επιστολή μας από 9 Ιουνίου 2011 και επί της οποίας δεν υπήρξε καμία ανταπόκριση από το Υπουργείο.

- δ) Αλλαγή διαδικασίας υποβολής στοιχείων από τους εργοδότες στον ΟΑΕΔ, στις Επιθεωρήσεις Εργασίας, στους ΦΚΑ και σε άλλες υπηρεσίες του ΥΕ, που αφορούν την πρόσληψη, αποχώρηση, τους όρους εργασίας, την απασχόληση και άλλα. (άρθ. 17, Ν. 3899/2010). Σχετική προμελέτη έχουμε καταθέσει στο Υπουργείο σας και τον ΣΕΠΕ από 10/2/2011.

Ζητούμε την άμεση έκδοση όλων των υπουργικών αποφάσεων ώστε να υπάρξει και άμεση εφαρμογή όλων των ως άνω νόμων που έχουν ψηφιστεί από τη Βουλή.

5. Καταπολέμηση αδήλωτης εργασίας

Μετά από πρόταση του ΣΕΒ και τη σύμφωνη γνώμη των άλλων κοινωνικών εταίρων, στην ΕΓΣΣΕ 2008–2009, έχει συμπεριληφθεί το άρθ. 10 το οποίο αναγνωρίζει τις στρεβλώσεις που δημιουργεί στην αγορά και το ασφαλιστικό σύστημα το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας και καλεί την κυβέρνηση να υιοθετήσει μία εθνική στρατηγική μέτρων για την πρόληψη και την καταστολή της παραβατικότητας.

Έχουμε επανειλημμένως ζητήσει από την Πολιτεία να εκπληρώσει τον θεσμικό της ρόλο και να αναλάβει την πρωτοβουλία να ξεκινήσει ένας ειλικρινής και ουσιαστικός διάλογος μεταξύ πολιτείας, εργοδοτών και εργαζομένων για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

Ζητούμε να ξεκινήσει άμεσα ουσιαστικός διάλογος επί του θέματος.

6. Σύνδεση αμοιβών με παραγωγικότητα σε επίπεδο επιχείρησης

Η κυβέρνηση είχε δεσμευτεί να θεσπίσει νομοθεσία για τη σύνδεση των αμοιβών με την παραγωγικότητα σε επίπεδο επιχείρησης μέχρι το τέλος του 2010, κάτι το οποίο δεν έχει ακόμα πραγματοποιηθεί ούτε καν συζητηθεί.

Θέση του ΣΕΒ είναι ότι ο σκοπός θα υπηρετηθεί με την άρση των αντικινήτρων (δηλαδή απαλλαγή από ασφαλιστικές εισφορές και απαλλαγή από την υποχρέωση

φόρου εισοδήματος σε επίπεδο φυσικού προσώπου) στη διανομή κερδών στους εργαζομένους, μέσα σε πλαίσιο συγκεκριμένων προϋποθέσεων που θα νομοθετηθούν. Αυτό είναι το μόνο πρακτικό μέτρο, που μπορεί να λάβει το κράτος για να βοηθήσει την σύνδεση αμοιβών με παραγωγικότητα, σε ένα περιβάλλον παγωμένων ή μειούμενων αποδοχών για τους μισθωτούς.

Ζητούμε την άμεση νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

7. Οδηγία 104/2008/ΕΚ

Η προσωρινή απασχόληση μπορεί να αναδειχθεί εν μέσω κρίσης σημαντικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των πραγματικών προβλημάτων στην αγορά εργασίας ενισχύοντας την πιθανότητα απασχόλησης των ανέργων, με την προϋπόθεση ότι το καθεστώς που τη διέπει θα ακολουθεί τις εξελίξεις στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο σε επίπεδο νομοθεσίας όσο και σε επίπεδο πρακτικών που εφαρμόζονται στα διάφορα κράτη μέλη. Η ενσωμάτωση της σχετικής κοινοτικής Οδηγίας δίνει μία σημαντική ευκαιρία να αναμορφωθεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο προς αυτήν την κατεύθυνση βελτιώνοντας ή ακόμα και καταργώντας τα σημεία εκείνα που περιορίζουν μέχρι τώρα την ευρύτερη και αποτελεσματική χρήση της προσωρινής απασχόλησης από εργαζόμενους και εργοδότες – γεγονός που θα συμβάλει και στην επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας

Ζητούμε την χωρίς παρεκκλίσεις πλήρη ενσωμάτωση και εφαρμογή της Οδηγίας 104 / 2008/ ΕΚ στην ελληνική νομοθεσία.

8. Προγράμματα Διατήρησης Απασχόλησης

Τα προγράμματα αυτά αποτελούν ένα από τα λίγα αποτελεσματικά εργαλεία για την ανάσχεση του κύματος της ανεργίας, εφόσον σχεδιαστούν σωστά.

Τα προγράμματα αυτής της μορφής πρέπει να συνεχιστούν απορροφώντας έτσι ευρωπαϊκά κονδύλια αλλά με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι όροι διατήρησης πρέπει να γίνουν λιγότερο δεσμευτικοί, ιδιαίτερα γιατί στο σημερινό περιβάλλον κρίσης η επιχείρηση δεν μπορεί να προγραμματίζει για περισσότερο από μερικούς μήνες στο μέλλον.
- β) Με την πρόφαση να μην θεωρηθούν οι μεταβιβάσεις αυτές παράνομη κρατική ενίσχυση, οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν εξαιρεθεί από τα προγράμματα αυτά (εφαρμογή του ορίου de minimis). Το ελληνικό δημόσιο, όμως, δεν έχει παρά να αιτηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την έγκριση των προγραμμάτων αυτών ώστε η κρατική ενίσχυση να καταστεί νόμιμη. Ο ΣΕΒ έχει τη δυνατότητα να παράσχει στο υπουργείο την τεχνική βοήθεια που απαιτείται για να προωθηθεί η αίτηση αυτή.

Ζητούμε να υπάρξει η άμεση διευθέτηση του θέματος αυτού.

9. Εφαρμογή διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

Οι Φ.Κ.Α. έχουν υποχρέωση από τον Ν. 3556/07 άρθρο 30 παρ. 9 να εφαρμόσουν διπλογραφικό σύστημα και να δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Το μέτρο είχε επιβληθεί την εποχή που είχε ξεσπάσει το σκάνδαλο των δομημένων ομολόγων με το σκεπτικό ότι (σε συνδυασμό με άλλα μέτρα) η λογιστική πειθαρχία που επιβάλλεται αποτελεί βασικό πυλώνα της χρηστής διοίκησης και της οικονομικής διαφάνειας, καθότι μόνο αυτή επιτρέπει ουσιαστικό εξωτερικό και εσωτερικό έλεγχο.

Παρά ταύτα διαδοχικές διοικήσεις των ΦΚΑ καθώς και ηγεσίες του Υπουργείου έχουν κυριολεκτικά «θάψει» την υποχρέωση αυτή με κατάφορη παραβίαση του σχετικού νόμου. Στον ιδιωτικό τομέα, μια επιχείρηση που θα αγνοούσε την ανάλογη ισχύουσα διάταξη θα υποχρεωνόταν να κλείσει μέσα σε μια διαχειριστική περίοδο το μέγιστο. Επισημαίνουμε ότι τέτοιο σύστημα λογιστικής παρακολούθησης (και η συνακόλουθη δυνατότητα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου) που ισχύει και στη μικρότερη ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία ή Τράπεζα.

Ζητούμε την άμεση και εντός τακτών χρονικών ορίων εφαρμογή του νόμου προκειμένου να καταστεί εφικτός ο εξωτερικός και εσωτερικός έλεγχος των ΦΚΑ – γεγονός που σίγουρα θα επιθυμεί και η κυβέρνηση μέσα στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης και της λογοδοσίας, ιδιαίτερα τώρα εν μέσω της κρίσης.

10. Αναλογιστικές Μελέτες στους ΦΚΑ στα Επικουρικά Ταμεία

Είναι τουλάχιστον παράδοξο το γεγονός ότι, ενώ η εκπόνηση των μελετών αυτών έχει νομοθετικά επιβληθεί από το 1992, όταν φθάσει η στιγμή να κατατεθούν ώστε να ληφθούν και οι σχετικές αποφάσεις πολιτικής, οι μελέτες δεν υπάρχουν.

Ο τελευταίος γύρος χρονολογείται από το 2007 όταν ξεκίνησαν οι μελέτες με τη βοήθεια του ILO για τα ταμεία κύριας ασφάλισης και ακόμη είμαστε σε αναμονή για τα επικουρικά.

Οι μελέτες αυτές αποτελούν το κυρίαρχο εργαλείο για τον εξορθολογισμό των επικουρικών συντάξεων και τον προσδιορισμό της ευθύνης του δημοσίου στη χρηματοδότηση του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τις μελέτες που έχουν ολοκληρωθεί (με ταυτόχρονη ανάρτηση στο διαδίκτυο) καθώς και για τις μελέτες που τώρα εκπονούνται (με ταυτόχρονη ενημέρωση για τον αναμενόμενο χρόνο ολοκλήρωσής τους).
